

شیعه در هند و پاکستان

مهاجرت شیعیان بهند و پاکستان که امروزه در صد جمعیت هند و پاکستان را تشکیل میدهد از عهد خلفای اموی و عباسی شروع میشود.

شیعیان که از ظلم و بیاداری و فساد دستگاه حکومت اموی و خلفای عباسی بپنگی آمده بودند، برای سکونت در ممالک شرقی و اشتغال بکسب و کار، باین ممالک جلاء وطن می کردند.

تاریخ آغاز مهاجرت فردی شیعیان باین سرزمین که هم از طریق دریا و هم از راه خشکی صورت میگرفت؛ از نقطه نظر تاریخ کاملاً روشن نیست شاید جهتش این باشد که مهاجران شیعه که باین منطقه وارد می شدند، از ترس اینکه مبادا مورد مزاحمت فرمانروایان هند و افراد غیر مسلمان آنجا واقع شوند، عقاید خود را کاملاً مخفی می داشتند.

بیشتر مهاجرینی که از راه خشکی بقاره هند وستان وارد می شدند از ممالک مختلف اسلامی؛ ایران، عراق، عربستان و افغانستان بودند که به مجرد ورود باین خطه در اطراف رود سند سکونت می کردند و بتدریج بجای که کنگ منتقل شده بالاخر در صحرای ویران و بترانه و در جنوب هند بکار تجارت و فلاحت می پرداختند.

اما بیشتر مهاجرینی که از طریق دریا باین مملکت وارد میشدند، از نقاط مختلف عرب بودند که بعد از ورود باین منطقه در ساحل دریای عربی و خلیج بنگال و مالابار و بنگال مسکن می کردند و بعد از آن بنقاط مختلف آن مملکت پخش می شدند.

* * *

شخصیت‌های برجسته شیعه در هند وستان

در خلال اینکه گروه‌های غیر شیعه در منجحات شمال و جنوب هند در مقام ایجاد ممالک کوچک و بزرگ بودند، شیعیان نیز در میان استان‌های سامان، حکومت‌هایی چند،

وجود آوردند.

از میان شیعیان فعال که در تغییر محور تاریخ هند تأثیر فراوانی داشت میتوان رهبر بزرگ «پیرام خان خانان» را نام برد.

این قائد شهیر بیاری «همايون» امپراطور مغول که در اثر تسلط «شیر شاه سوری» بر هند، از مملکت خود فرار کرده بود، برخواست و در اثر کوشش‌های پی گیر و دامنه دار این رهبر عظیم شیعیان در هند بود که امپراطور فراری هند، بعد از ۱۵ سال دوری از کشور، دوباره بمملکت خود بازگشت و زمام امور مملکت را در دست گرفت، همچنین دو پادشاه شیعه در هندوستان بنام حیدر علی و پسرش «تیبو» مقاومت قابل تحسینی، در مقابل قوای استعماری بریتانیا از خود نشان دادند.

از شخصیت‌های بارز شیعه در هندوستان؛ میتوان «شیخ نورالله مرعشی تهرانی» قاضی و فقیه مشهور در دستگاه حکومت محمد اکبر و جهانگیر دو پادشاه مغول و شیخ ابوالفضل و برادرش شیخ ابوالفیض را که دو استوانه سنگین در عالم سیاست هندوستان بوده و رهبر و پیشوای دینی شیعیان آنجا و عضو مستشاران نه گانه در دربار محمد اکبر پادشاه دانش پرور مغول بودند بشمار آورد.

از رهبران بزرگ در قرن اخیر نیز که نام پرافتخارشان زینت بخش صفحات تاریخ هندوستان می‌باشد، «محمد علی جناح» مؤسس پاکستان و «مهراجا محمود آباد» رکن مهم سیاست هندوستان و مدافع فدakar، «حسن جارشوی» و «غضنفر علی خان» زعمیم بزرگ را میتوان نام برد.

* * *

مراکز شیعه نشین

با اینکه آمار دقیقی از تعداد شیعیان در هند و پاکستان در دست نیست و لیکن تعداد آنها در پاکستان از ۱۵ میلیون الی ۲۰ میلیون، و در هندوستان حداکثر ۱۰ میلیون نفر تخمین زده میشود.

آمار بالا درباره تعداد شیعیان در هند و پاکستان، دائماً در تغییر است زیرا شیعیان در اثر مساعد بودن شرایط زندگی در پاکستان، از هندوستان پانجا روی می‌آورند و

بخصوص در سالهای اخیر که مقامات هندی در سر راه زندگی مسلمانان موانعی ایجاد می کنند.

اکثر شیعیان در شهرهای مرکزی و غربی پاکستان مثل کراچی، مولتان، لاهور، جهانک، راولپندی، سیالکوٹ، سرگورھا، وسکور، ردهری، حیدرآباد، پیشاور، کوھات، پارانار، کوئٹا، کشمیر و پاکستان و بشماره قلیلی در شهرهای شرقی پاکستان: داکاو، دشینا، نغو، سکونت دارند.

اماد رهندوستان نیز جمعیت انبوهی از شیعیان در شهرهای: دهلی، مروت، مظفر آن جار، باریلی، بوداون و مرادآباد و لکنهو، فیضاآباد، الله آباد، جاوینور، بنارس، غایا و پاتا، میسور، مدراس و غیر آنها مسکن دارند.

شیعیان در این مراکز بخصوص آنهایی که در کراچی و سورات و مدراس و کلکتہ ساکن هستند اکثر بتجارت و ملاحه اشتغال دارند و پشی از آنها نیز مالک و یا احیاناً در شئون مختلف حکومت بزندگی خود ادامه میدهند.

در میان شیعیان هندو پاکستان افراد برجسته دینی از خطباء مشهور مثل مولانا رضا و حکیم مرتضی و مولانا سبط الحسن و مولانا مقبول احمد و مولانا سید علی حائری و شعراء ماهر وزیر دستي چون «حسن جیسی» و رحیم خان خانان و حتی مجتهدین بنامی مثل مولانا ناصر حسین و مولانا نجم الحسن و مولانا محمد باقر و مولانا محمد حسین و مولانا شبیر حسین و مولانا محمد شبیر و مولانا سبط حسن چانپوزی مثل ستارگان درخشانی از آسمان هندو پاکستان درخشیدند.

شیعیان از آنجا بیکه پیوندنا گسستی با خاندان رسالت بخصوص حضرت علی بن ابیطالب و پیشوایان و امامان بعد از وی (ع) دار دو علاقه خاصی در دل خود نسبت به معادن وحی احساس میکنند لذا در ترویج فضائل پیغمبر و ائمه اطهار و در بزرگداشت این رهبران عالیقدر اسلام بهر وسیله که میسر شود جدی بلیغ دارند. از این رو مجالس تذکرو تنبه برپا می دارند و از مناقب و احوال آموزنده آنها بازگویی کنند و در کتابهای بسیاری این راهنمایان دلسوز بشری را به جهانیان معرفی می نمایند و از آثار برجسته این کوششهای ارزنده شیعیان هند و پاکستان کتاب نفیسی است بنام «ده مجلس» بزبان اردوئی که در مناقب امام علی (ع) نگارش یافته و منتشر شده است.



سیدنا دی خسرو شاهی

اطلاعاتی در باره :

مسلمانان و یتیم جنوبی

(۲)

در شماره قبل بحثی کوتاه و اجمالی در باره اسلام و فعالیت های اسلامی مسلمانان در یتیم جنوبی بعمل آمد و در این شماره هم از وضع ناهنجار و مشکلات مسلمانان و یتیمی سخن می گوئیم

مشکلات مسلمانان و یتیم جنوبی :

متأسفانه توده مسلمانان جامی از نظر اقتصادی وضع ناگوار و نامطلوبی داشته و اغلب آنها بخاطر امرار معاش، به صید و صیادی اشتغال دارند، زنان این توده بی پناه نیز بکار یافتگی مشغولند و در واقع راه اصلی درآمد آنها همین است. آنان به یافته هایی از حسیرو زنجیر و نوعی قماش که Sarong نامیده میشود مشغول هستند.

متأسفانه وضع اجتماعی و یتیم هیچگونه امکانی برای پیشرفت توده های لایمی نمیدهد و اکنون در بین آنها مردان کار آزموده، سزنگر، میکانیکیا دارای شنهای حساس دیگر دیده